

Ekonomers rika språk

Av Lars Melin

Många blir imponerade av ekonomers skapsinne och smartness. Det är ju de som tar hem den storkova alla andra missar, och det är de som vinner alla diskussioner med sylvissa argument.

Själv blir jag mest imponerad av deras språk – och då tänker jag inte så mycket den klingande italienskan i saldo, brutto och netto. Men när en mikroekonom kan förklara vilket problem som helst i hela världen med hjälp av en x- och en y-axel, då blir jag stum av beundran.

Men kanske är det så enkelt att det finns något binärt över all ekonomi, och att mikroekonomerna uppfann ettan och nollan före datorerna. I varje fall ser jag det som att binärt tänkande är min chans att förstå vad det är fråga om när termer och procentsatser yr kring örstolarna

För när det blir för rörigt för min lilla hjärna får jag bara andas in djupt och tänka till: det finns bara upp eller ner, köp eller sälj; vilket gäller här? Har man det klart för sig klarar man till och med ”negativa tillgångar” och ”gottskriva förlustkontot”. Det är som i skolans matteprov: de svåraste talen blev ganska enkla när man förkortat ner dem, nästan binärt enkla.

”Språket är så spänstigt att man nästan glömmer att det är x- och y-axlar det innerst inne handlar om”

Det imponerande är att ekonomerna har ett så rikt språk, fastän de bara menar köp/sälj, upp/ner. Det är en fröjd att höra t ex aktieanalytiker, mäklare och börskommentatorer tala om just detta. Här står den verbala spänsten i hausse.

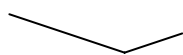
↗ Går kurserna upp så handlar det om att *dra, rusa, sticka i väg*, och det kan till och med vara fråga om en *boom* eller *kursraket*.

↘ Tyvärr går det ner ibland. Aktien *sackar, halkar efter, slokar* eller *störtdyker*. Värst är *fritt fall*.

— Aktier som står stilla talas det inte så mycket om. De är *tråkiga* helt enkelt. Motsatsen verkar inte heller vara så bra, för bara ordet *volatil* ger taskiga vibbar, sådana här:

Det vore inte ekonomi om alla linjer vore raka. Nej, det vimlar av ändrade riktningar, och nyansrikedomen för olika tvära kursändringar är stor.

lägger i ny växel, återhämtning, turn around

rekyll, uppgången bryts, flopp, bubbla

Språket är så spänstigt att man nästan glömmer att det egentligen är x- och y-axlar det handlar om. Och ännu spänstigare blir det när mäklaren vänder sig direkt till oss och berättar hur vi ska göra. För i denna binära värld finns bara två val. Om kursen går uppåt är det vänsterspalt som gäller, och går den ner blir det högerspalten.

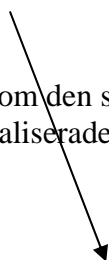
Köp!

Hoppa på tåget
Fega pojkar får
inte kyssa vackra
flickor.
Glödhatt papper!
Aktien har mer att ge.

Behåll!

Ha is i magen!
Se det långsiktigt!
Historiskt kan det inte gå fel.
The bottom is nådd.
Miss inte uppgången!
Aktien har dolda värden.

Och om den svarta måndagen skulle vara där, då finns bara en sak att säga:
"Orealiserade förluster är inga förluster."

Så det binäraste språk kan vara fullt av tröst och vederkvickelse för den som lyssnar med förvirrade öron och ser på med stora beundrande ögon.

Naturligtvis finns det ekonomer som är binära på ett annat sätt: *å ena sidan --- å andra; det finns för- och nackdelar, varje riskprofil är unik* och så vidare. Men bevara oss för sådana träkmånsar!